

WOJEWODA
WARMIŃSKO-MAZURSKI
RADOSŁAW KRÓL

Olsztyn, 25 listopada 2024 r.

Wydział Kontroli
WK-II.431.7.2024

Pan
Robert Waraksa
Burmistrz Olsztyńska

11 – 015 Olsztynek
ul. Ratusz 1

Stosownie do art. 47 ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej (Dz.U. z 2020 r., poz. 224), przekazuję Panu treść wystąpienia pokontrolnego.

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Kontrolę Gminy Olsztynek przeprowadzono w siedzibie Gminy – Urzędzie Gminy w Olsztynku, ul. Ratusz 1, 11-015 Olsztynek.

W okresie objętym kontrolą oraz w okresie prowadzenia kontroli, funkcje kierownicze pełnili:

- › Burmistrz Olsztyńska, Pan Robert Waraksa, wybrany na to stanowisko w dniu 24 lipca 2022 r.;
- › Zastępca Burmistrza Olsztyńska, Pan Bogusław Kowalewski, powołany na to stanowisko z dniem 17 sierpnia 2022 r.

Kontrola problemowa została przeprowadzona przez Annę Kobylińską, Starszego inspektora wojewódzkiego, pracownika Wydziału Kontroli Warmińsko-Mazurskiego Urzędu Wojewódzkiego w Olsztynie, na podstawie upoważnień wydanych przez Wojewodę Warmińsko-Mazurskiego:

- › w dniu 5 sierpnia 2024 r. – Nr WK-I.0030.269.2024;
- › w dniu 20 września 2024 r. – Nr WK-I.0030.404.2024.

Kontrolę przeprowadzono w okresie od 12 sierpnia do 27 września 2024 r., z przerwą w dniach 21 sierpnia – 6 września 2024 r.

Zakres kontroli:

- › przedmiot kontroli – prawidłowość realizacji zadania, na które została udzielona dopłata z Funduszu rozwoju przewozów autobusowych o charakterze użyteczności publicznej;
- › okres objęty kontrolą – 2023 r.

Kontrolę przeprowadzono na podstawie art. 18 ustawy z dnia 16 maja 2019 r. o Funduszu rozwoju przewozów autobusowych o charakterze użyteczności publicznej (Dz.U. z 2022 r., poz. 2464 ze zm.).

[Akta kontroli: 1-2a; 87; 105; 119-119a; 159]

Na podstawie ustaleń kontroli działalność jednostki kontrolowanej ocenia się **pozytywnie z nieprawidłowościami**.

Powyższą ocenę ogólną uzasadniają następujące oceny cząstkowe i ustalenia kontroli:

I. W zakresie zgodności umów o świadczenie usług dotyczących publicznego transportu zbiorowego z wymogami ustawy z dnia 16 grudnia 2010 r. o publicznym transporcie zbiorowym (mając na uwadze zapisy ustawy z dnia 16 maja 2019 r. o Funduszu rozwoju przewozów autobusowych o charakterze użyteczności publicznej).

1. Przewozy o charakterze użyteczności publicznej, dla których w 2023 roku Organizatorem była Gmina Olsztynek, wykonywane były przez trzech Operatorów:
 - › „JARO-BUS” Jarosław Garwarski w Olsztynie, ul. Dworcowa 4/53;
 - › PTO Lipnicki Sp. z o.o. Sp.k. w Morągu, ul. Żeromskiego 43;
 - › Faster Sp. z o.o. Sp.k. w Olsztynie, ul. Konopnickiej 7/4.
2. Rada Miejska w Olsztynku podjęła dwie uchwały w sprawie wyrażenia zgody na zawarcie umowy o świadczenie usług w zakresie publicznego transportu zbiorowego o charakterze użyteczności publicznej, tj.:
 - › w dniu 7 października 2021 r., Uchwałę Nr XXXIV-316/2021 w sprawie utworzenia linii autobusowej i wyrażenia zgody na zawarcie umowy z operatorem na świadczenie usług w zakresie publicznego transportu zbiorowego o charakterze użyteczności publicznej na terenie Gminy Olsztynek,
 - › w dniu 25 kwietnia 2023 r., Uchwałę Nr LV-516/2023 w sprawie wyrażenia zgody na zawarcie umowy operatorskiej w zakresie świadczenia usługi publicznego transportu zbiorowego i określenia linii komunikacyjnych wytypowanych do objęcia dopłatą wynikającą z ustawy o Funduszu rozwoju przewozów autobusowych o charakterze użyteczności publicznej z dnia 16 maja 2019 roku,
co było zgodne z art. 22 ust. 2 ustawy o Funduszu rozwoju przewozów autobusowych o charakterze użyteczności publicznej.
3. W 2023 r., podpisano 3 porozumienia międzygminne w sprawie powierzenia Gminie Olsztynek zadania organizacji publicznego transportu zbiorowego, tj.:
 - › Porozumienie Międzygminne Nr 1/2023 z dnia 31 lipca 2023 r. w sprawie powierzenia Gminie Olsztynek zadania własnego Gminy Gietrzwałd dotyczącego wykonywania zadań z zakresu lokalnego publicznego transportu zbiorowego na liniach komunikacyjnych, których organizatorem jest Gmina Olsztynek;
 - › Porozumienie Międzygminne Nr 2/2023 z dnia 4 sierpnia 2023 r. w sprawie powierzenia Gminie Olsztynek zadania własnego Gminy Grunwald dotyczącego wykonywania zadań z zakresu lokalnego publicznego transportu zbiorowego na liniach komunikacyjnych, których organizatorem jest Gmina Olsztynek;
 - › Porozumienie Międzygminne Nr 3/2023 z dnia 9 sierpnia 2023 r. w sprawie powierzenia Gminie Olsztynek zadania własnego Gminy Purda dotyczącego wykonywania zadań z zakresu lokalnego publicznego transportu zbiorowego na liniach komunikacyjnych, których organizatorem jest Gmina Olsztynek.

4. W myśl art. 24 ustawy z dnia 16 grudnia 2010 r. o publicznym transporcie zbiorowym (Dz.U. z 2022 r., poz. 1343 ze zm.), na realizację przewozów autobusowych o charakterze użyteczności publicznej w roku 2023, Gmina Olsztynek zawarła 3 umowy, tj.:
- w dniu 1 kwietnia 2022 r., umowę nr 32/M/2022¹ z firmą „JARO-BUS” Jarosław Garwarski o świadczenie usług w zakresie wykonywania transportu publicznego na wykonywanie usług autobusowego transportu publicznego na trasie: Olsztynek (przystanek ul. Staromiejska) – Olsztynek (przystanek ul. Jana Pawła II) – Łutynówko – Łutynowo – Nadrowo – Waplewo – Lutek – Pawłowo – Kunki – Jemiołowo – Olsztynek (przystanek ul. Staromiejska),
 - w dniu 11 lipca 2023 r., umowę Nr 1/2023/IOS z firmą PTO Lipnicki Sp. z o.o. Sp.k., której przedmiotem było świadczenie usług przewozu publicznego transportu zbiorowego w autobusowych przewozach pasażerskich o charakterze użyteczności publicznej na nw. liniach komunikacyjnych:
 - › 524: Olsztynek – Zalando – Ameryka – Zalando – Mucyny – Smagowo – Mańki – Guzowy Piec (Krzyżówka) – Biesal Szkoła – Biesal Stacja – Tomaryny – Gietrzwałd Pętla;
 - › 570: Wigwałd – Gaj – Elgnówko – Tolejny – Wilkowo – Olsztynek;
 - › 571: Olsztynek – Sudwa – Karczma Świętojańska – Platyny – Warlity Małe;
 - › 572A: Olsztynek – Łutynówko – Łutynowo – Nadrowo – Maróz – Waplewo;
 - › 572B: Olsztynek – Jemiołowo – Kunki – Pawłowo – Waplewo;
 - › 577: Olsztynek – Królikowo – Lichtajny – Drwęck;
 - › 580: Waplewo – Jadamowo – Witramowo;
 - › 581: Waplewo – Pawłowo – Gąsiorki – Nowa Wieś Ostródzka – Dębowa Góra – Pawłowo – Olsztynek;
 - › 583: Olsztynek – Pawłowo – Dębowa Góra – Mielno – Tymawa – Sitno,
 - w dniu 3 sierpnia 2023 r., umowę Nr 2/2023/IOS z firmą FASTER Spółka z o.o. Sp.k., której przedmiotem było świadczenie usług przewozu publicznego transportu zbiorowego w autobusowych przewozach pasażerskich o charakterze użyteczności publicznej na linii komunikacyjnej 523B: Ameryka Pętla – Ameryka – Olsztynek-Skansen – Olsztynek Dworzec PKP – Olsztynek ul. Szkolna – Olsztynek Dworzec PKS – Olsztynek ul. Ostródzka – Mierki – Kołatek – Świerkocin – Swaderki – Selwa – Marózek – Lipowo Kurkowskie – Selwa-Wieś – Kurki – Dąb – Zgniłocha.

4.1 Umowę nr 32/M/2022, zawarto na podstawie art. 22 ust. 1 pkt 1 ustawy o publicznym transporcie zbiorowym, w myśl którego organizator może bezpośrednio zawrzeć umowę o świadczenie usług w zakresie publicznego transportu publicznego, w przypadku gdy średnia wartość roczna przedmiotu umowy jest mniejsza niż 1 000 000 euro lub świadczenie usług w zakresie publicznego transportu zbiorowego dotyczy świadczenia tych usług w wymiarze mniejszym niż 300 000 kilometrów rocznie.

Ww. umowa została zawarta na okres 15 miesięcy i dotyczyła świadczenia usług w zakresie publicznego transportu zbiorowego w wymiarze nieprzekraczającym 50 000 kilometrów rocznie, w związku z czym Gmina odstąpiła od publikacji ogłoszenia o zamiarze bezpośredniego zawarcia umowy w Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej, co było zgodne z art. 7 ust. 2 Rozporządzenia (WE) nr 1370/2007 z dnia 23 października

¹ zmienioną Aneksem Nr 1 z dnia 31 marca 2023 r.

2007 r. dotyczącego usług publicznych w zakresie kolejowego i drogowego transportu pasażerskiego oraz uchylającego rozporządzenia Rady (EWG) nr 1191/69 i (EWG) nr 1107/70 (Dz.U.U.E.L.2007.315.1).

W myśl art. 23 ust. 1-2 ustawy o publicznym transporcie zbiorowym, ogłoszenie o zamiarze bezpośredniego zawarcia umowy zostało opublikowane w terminie nie krótszym niż 6 miesięcy przed jej zawarciem w Biuletynie Informacji Publicznej².

Ww. ogłoszenie zawierało elementy o których mowa w art. 23 ust. 4 ustawy o publicznym transporcie zbiorowym.

- 4.2 Umowy Nr 1/2023/IOS i Nr 2/2023/IOS, zawarto na podstawie art. 22 ust. 1 pkt 4 ustawy o publicznym transporcie zbiorowym, w myśl którego organizator może bezpośrednio zawrzeć umowę o świadczenie usług w zakresie publicznego transportu publicznego, w przypadku gdy wystąpi zakłócenie w świadczeniu usług w zakresie publicznego transportu zbiorowego lub bezpośrednio ryzyko powstania takiej sytuacji zarówno z przyczyn zależnych, jak i niezależnych od operatora, o ile nie można zachować terminów określonych dla innych trybów zawarcia umowy o świadczenie publicznego transportu zbiorowego, o których mowa w art. 19 ust. 1 pkt 1 i 2, tj. w trybie ustawy Prawo zamówień publicznych, bądź ustawy o umowie koncesji na roboty budowlane lub usługi.

Zgodnie w wyjaśnieniu Burmistrza Olsztynek, cyt.: „Gmina Olsztynek, mając na uwadze poprawę dostępności komunikacyjnej na terenie gminy, podjęła działania mające na celu uruchomienie komunikacji publicznej. Z racji pogarszającej się sytuacji związanej z brakiem komunikacji publicznej w miejscowościach Mierki, Kurki, Waplewo, Sitno, Samagowo, Elgnówko władze Olsztynek podjęły decyzję o całościowym rozwiązaniu problemów komunikacyjnych mieszkańców gminy Olsztynek. Ze względu na zmniejszenie liczby połączeń komercyjnych, które zwłaszcza w okresie wakacyjnym nie były realizowane oraz długotrwałą procedurę dotyczącą wyboru operatora zgodnie z ustawą o Prawo zamówieniach publicznych, zdecydowano o uruchomieniu komunikacji publicznej na podstawie art. 22 ust 1 pkt 4 ustawy z dnia 16 grudnia 2010 r. o publicznym transporcie zbiorowym.”

Umowy zawarto na okres niepełnych 12 miesięcy (od 21 sierpnia 2023 r. do 31 lipca 2024 r.), co było zgodne z art. 22 ust. 8 ww. ustawy.

5. Zgodnie z art. 23 ust. 2 pkt 2 ustawy o Funduszu rozwoju przewozów autobusowych o charakterze użyteczności publicznej, warunkiem uzyskania dopłaty ze środków Funduszu jest zawarcie umowy o świadczenie usług w zakresie publicznego transportu zbiorowego, co też Gmina uczyniła.
6. Stwierdzone uchybienie w zakresie kontrolowanego obszaru, polegało na niezamieszczeniu ogłoszenia o zamiarze bezpośredniego zawarcia umowy w zakresie publicznego transportu zbiorowego na stronie internetowej Gminy.

Ustalono, że Gmina nie dopełniła obowiązku wynikającego z art. 23 ust. 3 ustawy o publicznym transporcie zbiorowym, który stanowi, że po publikacji ogłoszenia

² data publikacji 2 września 2021 r.

w Biuletynie Informacji Publicznej, organizator zamieszcza ogłoszenie w miejscu powszechnie dostępnym w swojej siedzibie oraz na swojej stronie internetowej.

Przedmiotowe ogłoszenie zostało umieszczone jedynie w siedzibie Gminy, tj. na tablicy informacyjnej w budynku Urzędu Miejskiego w Olsztynku.

W powyższej kwestii, wyjaśnienia złożył Zastępca Burmistrza Olsztynka, cyt.: „Gmina Olsztynek opublikowała ogłoszenie o zamiarze wyboru operatora publicznego transportu zbiorowego na stronie Biuletynu Informacji Publicznej Urzędu Miejskiego w Olsztynku dnia 2 września 2021 r. Poniżej podaję link, pod którym dostępne jest ogłoszenie: <https://bip.olsztynek.pl/component/phocadownload/category/3257-zbi271212021-ogloszenie-o-zamiarze-wyboru-operatora-publicznego-transportu-zbiorowego.html>”

Odnosząc się do powyższych wyjaśnień, zaznaczyć należy, iż umieszczenie ogłoszenia w Biuletynie Informacji Publicznej nie jest tożsame z opublikowaniem go na stronie internetowej Gminy.

Zapisy ustawy o publicznym transporcie zbiorowym jasno określają miejsca publikacji ogłoszeń dotyczących zamiaru przeprowadzania postępowań o udzielanie zamówień lub bezpośredniego zawarcia umowy.

Ponadto, zauważyć należy, że w treści ogłoszenia opublikowanego w BIP³, Gmina precyzyjnie wskazała miejsca publikacji ogłoszenia, tj.:

- › Biuletyn Informacji Publicznej Gminy Olsztynek,
- › tablica informacyjna w budynku Urzędu Miejskiego w Olsztynku,
- › strona internetowa Organizatora (www.olsztynek.pl).

Osoby odpowiedzialne: Podinspektor w Referacie Inwestycji i Ochrony Środowiska.

[Akta kontroli: 17; 19; 37-39; 104; 106; 120; 126-132; 138-139; 157-159]

7. Działalność jednostki w kontrolowanym obszarze ocenia się **pozytywnie z uchybieniami**.

II. Sposób i terminowość wykonania zadania, na które została udzielona dopłata (mając na uwadze postanowienia umów o dopłatę i umowy o świadczenie usług w zakresie publicznego transportu zbiorowego) oraz prawidłowość wyliczenia dopłaty pod względem zgodności z umowami o dopłatę

1. W dniu 30 grudnia 2022 r. (na rok 2023), pomiędzy Wojewodą Warmińsko-Mazurskim a Gminą Olsztynek, została zawarta umowa Nr FRPA-34/2023 o dopłatę w formie dofinansowania zadań własnych organizatorów w zakresie przewozów autobusowych o charakterze użyteczności publicznej.

1.1. Umowę zawarto w oparciu o art. 13 i 27 ustawy o Funduszu rozwoju przewozów autobusowych o charakterze użyteczności publicznej.

³ znak: ZBI.271.2.12..2021 z dnia 31 sierpnia 2021 r.

1.2. Przedmiotem ww. umowy, było dofinansowanie zadania polegającego na utworzeniu 11 linii komunikacyjnych, które nie funkcjonowały co najmniej 3 miesiące przed dniem wejścia w życie ustawy o Funduszu rozwoju przewozów autobusowych o charakterze użyteczności publicznej, co było zgodne z art. 22 ust. 1 tejże ustawy.

W zapisach umowy ustalono, że łączna wielkość pracy eksploatacyjnej dla wszystkich linii komunikacyjnych będzie równa 137 420,00 wozokilometrów, natomiast kwota dopłaty do 1 wozokilometra wyniesie nie więcej niż 3 zł, przy czym maksymalne zobowiązanie z tego tytułu nie może przekroczyć kwoty 403 260,00 zł.

W dniu 29 listopada 2023 r. do ww. umowy, zawarto Aneks Nr 1, którym zmieniono łączną wielkość pracy eksploatacyjnej dla wszystkich linii komunikacyjnych na 178 119,00 wozokilometrów oraz maksymalną możliwą kwotę uzyskania dopłaty do 534 357,00 zł.

2. W roku 2023, Gmina Olsztynek wystąpiła do Wojewody Warmińsko-Mazurskiego z 12 wnioskami o dofinansowanie w formie dopłaty przewozów pasażerskich ze środków Funduszu rozwoju przewozów autobusowych o charakterze użyteczności publicznej, na łączną kwotę **513 243,00 zł**.

Kontroli poddano terminowość przedłożenia Wojewodzie Warmińsko-Mazurskiemu wszystkich miesięcznych wniosków i ustalono, że 11 wniosków złożono zgodnie z terminami o których mowa w § 3 pkt 2 umów o dopłatę.⁴

3. W roku 2023, Gmina Olsztynek otrzymała ze środków Funduszu rozwoju przewozów autobusowych o charakterze użyteczności publicznej łączną kwotę **513 243,00 zł**, z czego wydatkowała **513 123,00 zł**, tj. **99,98%** otrzymanych środków.

3.1. Zgodnie z § 3 pkt 7 umowy o dopłatę, środki przekazane zostały na wyodrębniony rachunek Gminy.

3.2. Dofinansowanie z Funduszu zostało przekazane w dziale 600 „Transport zbiorowy”, rozdziale 60004 „Lokalny transport zbiorowy § 2170 „Środki otrzymane z państwowych funduszy celowych na realizację zadań bieżących jednostek sektora finansów publicznych”, co było zgodne z § 2 pkt 3 umowy o dopłatę.

3.3. Otrzymane środki zostały ujęte w budżecie Gminy na rok 2023 (w klasyfikacji budżetowej 600-60004-2170), we właściwej wysokości.

3.4. Niewykorzystane środki, w kwocie **120,00 zł**, zostały zwrócone w dniu 19 stycznia 2024 r., na rachunek Wojewody dedykowany do obsługi środków Funduszu, co było zgodne z § 4 pkt 2 umowy o dopłatę.

Zgodnie z wyjaśnieniem Zastępcy Burmistrza Olsztyńka, cyt.: „Wysokość zwrotu niewykorzystanych środków otrzymanych z Funduszu wynikała z błędu rachunkowego. We wniosku o dopłatę na okres grudzień 2023 r. w pozycji nr 1 (linia 523B), kolumna nr 7.

⁴ za wyjątkiem wniosku za miesiąc sierpień, co opisano w pkt 11 ppkt 2 (str. 12)

– wnioskowana kwota dofinansowania ze środków Funduszu omyłkowo nie została zwiększona o niewykorzystaną kwotę dotacji z poprzedniego okresu tj. 120 zł.”

3.5. Ponadto, w toku czynności kontrolnych ustalono, że Gmina dokonała zwrotu odsetek od środków Funduszu zgromadzonych na wyodrębnionych rachunkach bankowych w łącznej kwocie 299,58 zł.

Odsetki, przekazywano na bieżąco, do 7 dnia miesiąca następującego po miesiącu, w którym były naliczane, tj. zgodnie z § 4 pkt 3 umowy o dopłatę.

4. Całkowity koszt zadania wyniósł **1 209 414,06 zł**. W realizację zadania zaangażowano środki własne w kwocie **696 291,06 zł**, tj. **57,57%**.

5. W myśl art. 23 ust. 2 pkt 1 ustawy o Funduszu rozwoju przewozów autobusowych o charakterze użyteczności publicznej, jednym z warunków uzyskania dopłaty jest sfinansowanie ze środków własnych organizatora części kwot deficytu pojedynczych linii komunikacyjnej w wysokości nie mniejszej niż 10%.

W 2023 r., Gmina pobierała dopłaty do 10 linii komunikacyjnych, dla których była Organizatorem.

W toku kontroli ustalono, że na 9 z 10 linii, zapewniono wkład własny na wymaganym poziomie.⁵

6. Ponadto, kontroli poddano wszystkie dokumenty księgowe, tj. 16 faktur oraz 2 korekty faktur, na podstawie których wydatkowano kwotę 513 123,00 zł z dopłat FRPA, co stanowiło 100% wydatkowanych w 2023 r. środków.

6.1. W toku czynności kontrolnych ustalono, że płatności za przewozy w ramach publicznego transportu zbiorowego dokonywano przelewami, zgodnie z umownymi terminami oraz na rachunki wskazywane na fakturach.

6.2. Poddane kontroli dokumenty księgowe, zawierały elementy o których mowa w § 3 pkt 12 umowy o dopłatę w formie dofinansowania zadań własnych organizatorów w zakresie przewozów autobusowych o charakterze użyteczności publicznej oraz niezbędne elementy wymienione w art. 21 ust. 1 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz.U z 2023 r., poz. 120 ze zm.).

7. Wydatki dotyczące realizacji przewozów w ramach publicznego transportu zbiorowego, zostały ujęte w ewidencji księgowej Gminy, w dziale 600 „Transport zbiorowy”, rozdziale 60004 „Lokalny transport zbiorowy § 4300 „Zakup usług pozostałych”.

8. Gmina, przedłożyła Wojewodzie „Roczne rozliczenia dopłaty z Funduszu rozwoju przewozów autobusowych o charakterze publicznym za 2023 rok”, w dniu 20 lutego 2024 r., tj. zgodnie z § 4 pkt 6 umowy o dopłatę.

⁵ szczegółowe ustalenia (nieprawidłowości) dotyczące linii 577, opisano w pkt 10 ppkt 1-2 (str. 8-11)

9. W roku 2023, do Gminy Olsztynek wpłynęła jedna skarga od mieszkańca Olsztyńska, dotycząca funkcjonalności zatoki autobusowej, mieszczącej się przy przystanku autobusowym „Olsztynek, ul. Szkolna”.

Uchwałą nr LXI-573/2023 Rady Miejskiej w Olsztyнку z dnia 26 września 2023 r. w sprawie rozpatrzenia skargi na działalność Burmistrza Olsztyńska, skargę uznano za bezzasadną.

Poza tym ustalono, że brak było wniosków i skarg na realizowane usługi w ramach publicznego transportu zbiorowego, dla których Organizatorem była Gmina Olsztynek.

10. Stwierdzone nieprawidłowości w zakresie kontrolowanego obszaru, polegały na:

- 10.1. Niezapewnieniu wkładu własnego na wymaganym poziomie do kwoty deficytu linii komunikacyjnej nr 577 (Olsztynek-Królikowo-Lichtajny-Drwęck) w miesiącu wrześniu 2023 r., czym naruszono art. 23 ust. 2 pkt 1 ustawy o Funduszu rozwoju przewozów autobusowych o charakterze użyteczności publicznej.

W toku kontroli ustalono, że koszt funkcjonowania linii 577 we wrześniu 2023 r., wyniósł 22 839,60 zł, natomiast przychody były równe kwocie 14 848,00 zł, w związku z czym rzeczywisty deficyt linii równał się 7 991,60 zł.

Gmina była zobowiązana zapewnić 10% wkładu własnego do powstałego deficytu, zatem miała prawo ubiegać się o dopłatę do maksymalnej wysokości 7 192,44 zł, natomiast pobrała kwotę 8 157,00 zł, co skutkowało pobraniem dopłaty w nadmiernej wysokości na kwotę **964,56 zł**.

W powyższej kwestii wyjaśnienia złożył Zastępca Burmistrza Olsztyńska, cyt.: „Wykazana w zestawieniu dochodowość obliczana była w odniesieniu do skumulowanej sprzedaży za miesiąc wrzesień i październik. [...] Dochodowość z biletów miesięcznych oraz rekompensata za stosowanie ulg została podzielona przez liczbę zrealizowanych wzm w danym miesiącu. Natomiast dochód z biletów jednorazowych został przypisany do danej linii komunikacyjnej. Wysokość faktur i rozliczeń między organizatorem a operatorem nie uległa zmianie.”

Osoby odpowiedzialne: Burmistrz Olsztyńska, Podinspektor w Referacie Inwestycji i Ochrony Środowiska.

- 10.2. Pobraniu dopłaty z Funduszu rozwoju przewozów autobusowych w kwocie o 9 573,00 zł wyższej niż wynikała z umowy Nr FRPA-34/2023 o dopłatę w formie dofinansowania zadań własnych organizatorów w zakresie przewozów autobusowych o charakterze użyteczności publicznej z dnia 30 grudnia 2022 r.⁶

⁶ Zmienionej Anekssem Nr 1 z dnia 31 marca 2023 r.

W toku kontroli ustalono, że w 2023 r., do linii komunikacyjnej nr 577⁷, Gmina pobrała dopłatę w łącznej kwocie 36 345,00 zł, natomiast zgodnie z ww. umową, mogła ubiegać się o dopłatę w maksymalnej wysokości 26 772,00 zł, co stanowi różnicę w łącznej kwocie **9 573,00 zł**, tj.:

Linia 577						
Dane pozyskane z rozliczeń Operatora						
A	B	C	D	E	F	G
Miesiąc	Dni kursowe	Liczba kursów	Kursy dzienne	Wzkm	Wzkm na kurs	Możliwa maksymalna dopłata (zł)
Sierpień	9	108	12	1208	11,19	3624
Wrzesień	21	252	12	2719	10,78 ⁸	8157
Październik	22	252	12	2819 ⁴	11,19	8457
Listopad	21	252	12	2819 ⁴	11,19	8457
Grudzień	19	228	12	2550	11,18	7650
łącznie				12115		36345
Dane zgodne z umową o dopłatę zmienioną aneksem, uwzględniające wyjaśnienia złożone przez Organizatora						
		B*D		C*F		E*3 zł
Sierpień	9	90	10	747	8,3	2241
Wrzesień	21	210	10	1743	8,3	5229
Październik	22	220	10	1826	8,3	5478
Listopad	21	252	12	2419,2	9,6	7257,6
Grudzień	19	228	12	2188,8	9,6	6566,4
łącznie				8924		26772
Różnica				3191		9573

Ustalono, iż powyższa różnica wynika ze zmiany częstotliwości połączeń oraz wielkości pracy eksploatacyjnej wyrażonej w wozokilometrach, które nie zostały objęte umową o dopłatę.

Do ww. umowy, w dniu 29 listopada 2023 r. zawarto Aneks Nr 1 z mocą obowiązującą od 1 listopada 2023 r., którym zmieniono m.in. planowaną wielkość pracy eksploatacyjnej na linii 577.

⁷ W związku z tym, że na linii 577 wykryto nieprawidłowości dotyczące niezapewnienia wkładu własnego na wymaganym poziomie w miesiącu wrześniu, linię poddano szczegółowej kontroli.

⁸ Na zapytanie dlaczego, we wrześniu wykazano mniejszą liczbę zrealizowanych wzkm przypadającą na kurs, niż w pozostałych miesiącach oraz dlaczego, w miesiącach październik i listopad, pomimo różnej liczby dni kursowych, a realizacji jednakowej liczny kursów dziennie, wykazano jednakową łączną liczbę kursów oraz taką samą liczbę zrealizowanych wzkm, odpowiedzi udzielił Zastępca Burmistrza Olsztynka, cyt.: „Dane w zestawieniu sczytywane są z systemu GPS. Liczba kursów odpowiada liczbie kursów zalogowanych (przypisanych). Jeśli kursy nie są przypisane, to nie zalicza się ich realizacja. W fazie początkowej dyspozytorzy lekceważąco podchodzili do tego obowiązku, aż do chwili otrzymania wygenerowania zestawienia.”

W toku czynności kontrolnych ustalono, że w ww. aneksie przedstawiono rozbieżne dane dotyczące długości linii oraz częstotliwości połączeń w porównaniu z ogólną planowaną do wykonania liczbą wozokilometrów, tj.:

Lp.	Linia 577	Zgodnie z umową o dopłatę	Zgodnie z aneksem do umowy
1.	Przebieg i długość linii komunikacyjnej	Olsztynek Zamek - Olsztynek Szkoła - Olsztynek Dworzec PKS - Królikowo - Lichtajny - Drwęck (8,3 km)	Olsztynek Zamek - Olsztynek Szkoła - Olsztynek Dworzec PKS - Królikowo - Lichtajny - Drwęck (8,3 km)
2.	Częstotliwość połączeń	5 par kursów w dni powszednie	5 par kursów w dni powszednie
3.	Planowana wielkość pracy eksploatacyjnej	11020 wzkm	12753 wzkm

W powyższej kwestii wyjaśnienia złożył Zastępca Burmistrza Olsztyńka, cyt.: „Planowaną wielkość pracy eksploatacyjnej dla linii 577 szacowano przyjmując długość trasy 8,3 km. Jednakże do aneksu nr 1 kalkulacji podlegała skorygowana wartość, tj. 9,6 km. W związku z tym zmieniła się ilość łącznych wozokilometrów. Omyłkowo w załączniku nr 1 (wniosek o objęcie dopłatą w roku 2023 – w pkt III) nie poprawiono długości linii przyjętej do kalkulacji. Złożone do wniosku rozkłady były wykonane bez udziału profesjonalnego narzędzia. Zwiększona liczba wozokilometrów wynikała z urealnienia odległości oraz dodania kursu zdublowanego.”

Dodatkowo ustalono, że autobus linii 577 rozpoczynał/kończył trasę na przystanku „Olsztynek PKP”, a nie na przystanku „Olsztynek Zamek” – jak stanowiły zapisy umowy o dopłatę.

W powyższej kwestii wyjaśnienia złożył Zastępca Burmistrza Olsztyńka, cyt.: „W rozkładzie jazdy dotyczącym linii nr 577 omyłkowo wprowadzono nazwę Olsztynek Zamek zamiast Olsztynek Dworzec PKP. Przystanek Olsztynek Zamek dedykowany był wyłącznie autobusom działającym na zlecenie ZDZIT. Realizacja zadań rozpoczęła się w sierpniu, w momencie trwania prac drogowych, które dodatkowo wymusiły zmiany przebiegu linii na terenie Olsztyńka. Mimo zwiększonego zakresu przejazdu realizacja rozkładu jazdy na terenie miasta Olsztynek liczona jest wg rozkładu a nie faktycznie przejechanej trasy. Wymuszała to sytuacja drogowa.”

Ponadto ustalono, że trasa linii 577 została wydłużona o dodatkowe przystanki, czego nie przewidywały zapisy umowy o dopłatę, tj.:

- › w kierunku Drwęcka, dodano przystanek Olsztynek ul. Szkolna;
- › w kierunku Olsztyńka, dodano przystanki Olsztynek ul. Szkolna oraz Olsztynek Dworzec PKP.

Na zapytanie kontrolującej, dlaczego dofinansowano z funduszu FRPA część trasy nieobjętej umową o dopłatę, Gmina nie udzieliła odpowiedzi.

Co więcej, od 21 sierpnia 2023 r., do rozkładu jazdy linii 577, dodano dodatkowy kurs o godzinie 7:00, którego nie przewidywały zapisy umowy o dopłatę.

W powyższej kwestii wyjaśnienia złożył Zastępca Burmistrza Olsztynka, cyt.: „Odnosnie pojawienia się zdublowanego kursu o godzinie 7:00 z Olsztynka i z Powrotem z Drwęcka wymusiła to liczba pasażerów. Średnia liczba pasażerów w kursie porannym to ok 70-80 osób. Nie było możliwości realizacji zadania jednym pojazdem. Operator zadysponował dodatkowym autobusem w celu realizacji zadania. Warto podkreślić, że wszelkie niedociągnięcia w pierwszym okresie funkcjonowania układu komunikacyjnego zostały ostatecznie skorygowane w roku 2024 r.”

Osoby odpowiedzialne: Burmistrz Olsztynka, Podinspektor w Referacie Inwestycji i Ochrony Środowiska.

10.3. Błędnym sporządzeniu „Rocznego rozliczenia dopłaty z Funduszu rozwoju przewozów autobusowych o charakterze publicznym za 2023 rok”.

W toku kontroli ustalono, że w powyższym rozliczeniu, nie ujęto przewozów wykonywanych w miesiącach styczeń – czerwiec 2023 r., dla których Operatorem była firma „JARO-BUS” Jarosław Garbarski.

W końcowym rozliczeniu dopłaty wykazano:

- › liczbę zrealizowanych wozokilometrów na poziomie 163 416 wzk, przy czym faktycznie zrealizowano 171 041 wzk (różnica 7 625 wzk);
- › wykorzystaną kwotę dopłaty w wysokości 490 248,00 zł, przy czym faktycznie wykorzystano 513 123,00 zł (różnica 22 875,00 zł);
- › wkład własny w realizację zadania w łącznej kwocie 677 276,39 zł, przy faktycznym udziale środków własnych w wysokości 696 291,06 zł (różnica 19 014,67 zł).

W powyższej kwestii, wyjaśnienia złożył Burmistrz Olsztynka, cyt.: „Ze względu na reorganizację transportu gminnego i zmianę operatora omyłkowo nie uwzględniono w sprawozdaniu rocznym przewozów, dla których operatorem była firma JARO-BUS. Za ten okres do Warmińsko-Mazurskiego Urzędu Wojewódzkiego zostały przekazane sprawozdania za I i II kwartał 2023 roku. Powyższy operator wykonywał przewozy pasażerskie na jednej linii komunikacyjnej o okresie styczeń – czerwiec 2023 r. Od 21 sierpnia 2023 roku została uruchomiona gminna komunikacja zbiorowa, w ramach której funkcjonowało 10 linii komunikacyjnych, w tym 9 dofinansowanych z FRPA.”

Na zapytanie kontrolującej, na podstawie jakich dokumentów sporządzono ww. rozliczenie, odpowiedzi udzielił Zastępca Burmistrza Olsztynka, cyt.: „[...] Przy natłoku obowiązków związanych z reorganizacją transportu gminnego i zmianą operatorów, rozliczenie sporządzono na podstawie danych za okres sierpień – grudzień 2023 r.”

Odnosząc się do powyższych wyjaśnień, należy zaznaczyć, że zgodnie z § 4 pkt 7 umowy o dopłatę, dane finansowe przedstawione w „Rocznym rozliczeniu”, winny być zgodne z ewidencją księgową dotyczącą realizacji zadania. Podkreślić również trzeba, że zarówno ewidencja księgową, jak i końcowe rozliczenie dopłaty, powinny odzwierciedlać rzeczywistą realizację zadania.

Osoby odpowiedzialne: Burmistrz Olsztyńka, Podinspektor w Referacie Inwestycji i Ochrony Środowiska.

11. Ponadto, stwierdzono uchybienia w zakresie kontrolowanego obszaru, które polegały na:

11.1. Nierzetelnym prowadzeniu wyodrębnionej ewidencji księgowej w zakresie wydatków dokonywanych ze środków Funduszu rozwoju przewozów autobusowych o charakterze użyteczności publicznej.

W toku kontroli ustalono, iż Gmina Olsztynek prowadziła wyodrębnioną ewidencję księgową w zakresie dochodów uzyskanych w ramach dopłaty, natomiast nie prowadziła w sposób przejrzysty ewidencji wydatków, w ramach otrzymanych środków z FRPA. W ewidencji wydatków ujmowano wszystkie wydatki dotyczące transportu, bez wyszczególnienia wydatków dokonywanych ze środków FRPA, co naruszało § 3 pkt 11 umowy o dopłatę Nr FRPA-34/2023 z dnia 30 grudnia 2022 r.

W powyższej kwestii, wyjaśnienia złożył Zastępca Burmistrza Olsztyńka, cyt.: „[...] Dla dochodów Gminy Olsztynek zostało wyodrębnione zadanie i nadano numer 002258Y – dotyczy dopłaty w zakresie przewozów autobusowych o charakterze użyteczności publicznej. Jednak, Gmina Olsztynek zbyt ogólnie zinterpretowała zapis odnośnie wydatków i numerem zadania 908002W – wydatki, objęła wszystkie wydatki łącznie związane z przewozem autobusowym o charakterze użyteczności publicznej.”

Obowiązek prowadzenia wyodrębnionej ewidencji księgowej, zgodnie z zapisami ww. umowy, powinien dać możliwość poprawnego rozliczenia środków przyznanych Gminie w ramach dopłaty z FRPA oraz sprawnej kontroli wydatków dokonywanych w ramach realizacji zadania. Wskazane działanie w znacznym stopniu utrudniało możliwość zidentyfikowania z jakich środków dokonywano wydatków realizowanych z udziałem dopłaty, a w konsekwencji mogło mieć wpływ na prawidłowość rozliczenia dopłaty pobranej przez Gminę Olsztynek w 2023 r.

Osoba odpowiedzialna: Skarbnik Gminy.

11.2. Przedłożeniu Wojewodzie Warmińsko-Mazurskiemu „Wniosku o dopłatę ze środków Funduszu rozwoju przewozów autobusowych o charakterze użyteczności publicznej” za miesiąc sierpień z pominięciem umownego terminu.

Zgodnie z § 3 pkt 2 ppkt 8 umowy o dopłatę Nr FRPA-34/2023 z dnia 30 grudnia 2022 r., Gmina Olsztynek winna przedłożyć Wojewodzie wniosek o dopłatę do przewozów realizowanych w miesiącu sierpniu do dnia 9-go sierpnia 2023 r., natomiast wniosek, został przekazany Wojewodzie w dniu 1 września 2023 r., tj. 23 dni po terminie.

W powyższej kwestii, wyjaśnienia złożył Zastępca Burmistrza Olsztyńka, cyt.: „W związku z natłokiem obowiązków wynikających z chwilowych braków kadrowych w okresie urlopowym pracowników, wniosek o dopłatę za środków Funduszu rozwoju przewozów autobusowych o charakterze użyteczności publicznej określający prognozę

zapotrzebowania środków finansowych na sierpień został wysłany z opóźnieniem tj. 01.09.2023 r. [...].”

Osoby odpowiedzialne: Burmistrz Olsztyńka, Podinspektor w Referacie Inwestycji i Ochrony Środowiska.

11.3. Nieprzeprowadzaniu kontroli usług świadczonych w ramach publicznego transportu zbiorowego, na które została udzielona dopłata ze środków Funduszu rozwoju przewozów autobusowych o charakterze użyteczności publicznej oraz kontroli przestrzegania przez Operatorów zasad funkcjonowania publicznego transportu zbiorowego.

Zgodnie z art. 43 pkt 1 ppkt 2-3 ustawy o publicznym transporcie zbiorowym, zarządzanie publicznym transportem zbiorowym przez Organizatora, polega na ocenie i kontroli realizacji przez operatora i przewoźnika usług w zakresie publicznego transportu zbiorowego, oraz kontroli nad przestrzeganiem przez operatora i przewoźnika zasad funkcjonowania publicznego transportu zbiorowego, o których mowa w art. 46 ww. ustawy.

W powyższej kwestii, wyjaśnienia złożył Zastępca Burmistrza Olsztyńka, cyt.: „Gmina Olsztynek na bieżąco kontrolowała standardy wykonywanych przez operatorów usług w zakresie publicznego transportu zbiorowego oraz sprawowała kontrolę nad poprawnym funkcjonowaniem publicznego zbiorowego na wszystkich liniach, których jest organizatorem. Mając dostęp do zapisów z rejestracji GPS pojazdów wykonujących przewozy, pracownik merytoryczny w sposób bezpośredni kontrolował codzienną pracę operatorów, świadczących usługę w ramach zawartych umów. Gmina Olsztynek była również w stałym kontakcie z przedstawicielami operatorów.

Na bieżąco były rozwiązywane wszelkie problemy wynikające z codziennego funkcjonowania wszystkich linii. Jednakże nie sporządzano pisemnych notatek lub protokołów z prowadzonych rozmów. Komunikacja między organizatorem a operatorami przebiegała w sposób płynny, co umożliwiało rozwiązywanie wszelkich problemów na bieżąco.”

W odniesieniu do powyższych wyjaśnień, zaznaczyć należy, iż opisane czynności wykonywane przez Gminę, w ocenie kontrolującej, miały charakter nadzorczy.

Korzystanie natomiast przez Organizatora z kompetencji kontrolnych, polega na weryfikacji wykonywanych przez Operatorów usług publicznego transportu zbiorowego pod względem ich zgodności z warunkami określonymi w umowach, jak również w obowiązujących przepisach prawa.

Osoby odpowiedzialne: Burmistrz Olsztyńka, Podinspektor w Referacie Inwestycji i Ochrony Środowiska.

[Akta kontroli: 10-16; 20-36; 46-85; 90-93; 96-103a; 106; 109-116; 121-137; 140-152; 154-159]

12. Działalność jednostki w kontrolowanym obszarze ocenia się **pozytywnie z nieprawidłowościami.**

Do ustaleń kontroli nie zostały wniesione zastrzeżenia.

Mając na uwadze dążenie do całkowitego wyeliminowania naruszeń stanu prawnego w prowadzonej działalności, zalecam podjęcie skutecznych działań zmierzających do ich usunięcia poprzez:

1. Dokonanie zwrotu dopłaty pobranej w nadmiernej wysokości, w łącznej kwocie **10 537,56 zł**, w terminie i na zasadach określonych w § 5 umowy Nr FRPA-34/2023 z dnia 30 grudnia 2022 r., przy czym za datę stwierdzenia powyższej okoliczności należy przyjąć datę otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego.
2. Przestrzeganie zapisów art. 23 ustawy o publicznym transporcie zbiorowym – w szczególności publikowanie ogłoszeń o zamiarze przeprowadzenia postępowań o udzielenie zamówień w trybie, o którym mowa w art. 19 ust. 1 pkt 1, lub bezpośredniego zawarcia umowy, o którym mowa w art. 22 ust. 1 pkt 1-3, na stronie internetowej Organizatora.
3. Zapewnianie niezbędnego wkładu własnego, tj. na poziomie nie mniejszym niż 10%, do kwot deficytu pojedynczych linii komunikacyjnych w poszczególnych miesiącach.
4. Wnioskowanie o przyznanie środków z Funduszu rozwoju przewozów autobusowych, w kwotach wynikających z zawieranych umów o dopłatę w formie dofinansowania zadań własnych organizatorów w zakresie przewozów autobusowych o charakterze użyteczności publicznej.
5. Wprowadzanie zmian, dotyczących częstotliwości połączeń oraz wielkości pracy eksploatacyjnej wyrażonej w wozokilometrach, na liniach dofinansowywanych z Funduszu przewozów autobusowych o użyteczności publicznej, wyłącznie po uzyskaniu zgody Wojewody Warmińsko-Mazurskiego.
6. Sporządzanie „Rocznych rozliczeń dopłaty z Funduszu rozwoju przewozów autobusowych o charakterze publicznym” w sposób odzwierciedlający rzeczywistą realizację zadania, mając na uwadze zapisy zawieranych umów o dopłatę w formie dofinansowania zadań własnych organizatorów w zakresie przewozów autobusowych o charakterze użyteczności publicznej.
7. Rzetelne prowadzenie wyodrębnionej ewidencji księgowej dla wydatków dokonywanych ze środków Funduszu rozwoju przewozów autobusowych o charakterze użyteczności publicznej, tj. w sposób umożliwiający określenie źródeł ich finansowania.
8. Przedkładanie Wojewodzie Warmińsko-Mazurskiemu „Wniosków o dopłaty z Funduszu rozwoju przewozów autobusowych o charakterze użyteczności publicznej”, zgodnie z terminami zawartymi w umowach o przyznanie dopłaty w formie dofinansowania zadań własnych organizatorów w zakresie przewozów autobusowych o charakterze użyteczności publicznej.
9. Prowadzenie bieżących kontroli u Operatorów świadczących usługi w ramach publicznego transportu zbiorowego, oraz kontroli przestrzegania przez Operatorów zasad funkcjonowania publicznego transportu zbiorowego, o których mowa w art. 46 ustawy o publicznym transporcie zbiorowym.

Proszę o podjęcie działań mających na celu usunięcie stwierdzonych uchybień oraz o poinformowanie Wojewody Warmińsko-Mazurskiego w terminie **14 dni** od dnia otrzymania niniejszego wystąpienia, o sposobie wykorzystania uwag i wniosków oraz wykonania zaleceń, a także o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia działań.

Jednocześnie informuję, że stosownie do art. 48 ustawy o kontroli w administracji rządowej, od wystąpienia pokontrolnego nie przysługują środki odwoławcze.

Radostaw Król
Wojewoda
Warmińsko-Mazurski
/dokument podpisany elektronicznie/